

Abstrakt: Problémy institutu vazby

Diplomová práce se zabývá tématem institutu vazby, které je velice aktuální a zajímavé. Výkonem vazby dochází k omezování práva osobní svobody, které je jedním ze základních práv a svobod. K omezení tohoto práva dochází u osoby obviněného, ten je sice podezřelý ze spáchání trestného činu a je proti němu vedeno trestní stíhání, přesto je ale s ohledem na zásadu presumpce neviny nutné na obviněného hledět jako na nevinného. U institutu vazby dochází ke střetu dvou důležitých zájmů, kdy na jedné straně vystupují orgány činné v trestním řízení, v jejichž zájmu je zajistit obviněného pro účely trestního řízení, na druhé straně však stojí zájmy obviněného, který je nevinný a má právo na osobní svobodu zaručené ústavními zákony a mezinárodněprávními dokumenty. Při úpravě institutu vazby je potřeba dbát na co největší šetření práva osobní svobody, aby do tohoto práva bylo zasahováno co nejméně, aby tedy právní úprava nabízela i jisté alternativy nahrazující institut vazby, které by mohly být využity namísto vazby a postačovaly by k dosažení účelu.

Diplomová práce je rozdělena do šesti kapitol, první kapitola je věnována historii institutu vazby. Během historického exkurzu jsou zachyceny nejpodstatnější změny v oblasti trestního práva týkající se institutu vazby, a to od meziválečného období po současnost.

Ve druhé části diplomové práce je zaměřena pozornost na samotný pojem vazby, tedy zejména na jeho definici. Dále jsou zmíněny principy, kterými se musí řídit orgány činné v trestním řízení, protože výkonem vazby zasahují do jednoho ze základních práv a svobod obviněného, tedy práva osobní svobody.

Další kapitola se zabývá ústavněprávním a mezinárodněprávním rámcem osobní svobody, tedy garancí ochrany osobní svobody a limity jejího omezení v dokumentech ústavněprávních i mezinárodněprávních.

Čtvrtá kapitola pojednává o materiálním vazebním právu, což jsou hmotněprávní předpoklady vazby: naplnění důvodů vazby, také zahájení trestního stíhání a adekvátnost použití institutu vazby. Zároveň je do čtvrté kapitoly zakomponována také část věnovaná institutům nahrazujícím vazbu, a to včetně nových předběžných opatření a možnosti ukládání elektronické kontroly.

Pátá část diplomové práce je věnována naopak formálnímu vazebnímu právu, tedy rozhodnutím, která činí orgány činné v trestním řízení při rozhodování o vazbě, a to ať při rozhodování o vzetí do vazby, nebo při jejím prodloužení, zrušení, nahrazení apod. Součástí kapitoly je i charakteristika vazebního zasedání, jehož úprava byla do trestního řádu přidána

v důsledku judikatury ESLP a Ústavního soudu. Kapitola se zabývá i přezkoumáváním důvodnosti vazby.

Poslední kapitola pojednává o slovenské právní úpravě institutu vazby pro srovnání s tou českou. Najdeme tam některé odlišnosti, v mnohých jsou si ale česká a slovenská úprava velice podobné.